

PÁLYÁZAT

1. A pályázat benyújtásának motivációi

A napjainkban végbemenő társadalmi és oktatásügyi változások hatására az iskolának differenciált partneri elvárásokhoz kell alkalmazkodnia, mely megköveteli a gyors helyzetfelismerő készséget, s az innovatív előrelátást, valamint az igények magas szintű kielégítését. E tényezők gyökeresen átalakították a vezetőkkel szembeni elvárásokat is.

A 21. században az iskolavezetőnek már nem egyszerűen az iskola jogszerű, gördülékeny, problémamentes működtetéséért kell felelősséget vállalnia. A helyzetet sokkal inkább az jellemzi, hogy a gyorsan változó közegben, ellentmondásos érték-és érdekviszonyok között kell irányítania az iskolája mindennapjait úgy, hogy személyes felelőssége az intézményi működés minden területére kiterjed, miközben befolyása korlátok közé szorul.

A vezető munkájának eredményessége nem csupán vezetésre született képességén, releváns hivatás- és élettapasztalatán, szakmai koncepcióján múlik, hanem számtalan új kompetenciáján is, mint pl. a stratégiai szemlélete, vagy a hatékony problémamegoldó képessége. De legalább ennyire fontos a kiváló kommunikációs készsége, mellyel sikerül megnyernie munkatársait a feladatok megoldására, valamint sikerül elfogadtatnia és elismertetnie a szervezet teljesítményét eredményként a fenntartóval és a partneri hálózattal. Empátiája, következetessége és rugalmassága - mint vezetői erények- hozzájárulnak ahhoz, hogy az intézményében kialakuljon a reflektív szemlélet. Végül, de nem utolsó sorban az elköteleződése és kitartása, valamint az életen át tartó tanulási igénye lehetővé teszi, hogy értékeket óvjon és teremtsen intézményében.

Az elmúlt évek alatt folytatott tagintézmény-vezetői, továbbá az elmúlt egy évben végzett intézményvezetői munkámmal hozzájárultam az iskola megerősödéséhez, arculatának formálásához. Ezen eredményekre és az érvényben lévő Pedagógiai programunkra építve dolgoztam az elmúlt években.

Szakmai szempontból úgy gondolom, hogy a Pedagógiai programunkban leírtak hitelesek, s összhangban állnak a köznevelés fejlesztési törekvéseivel, modernizációs célkitűzéseivel, ezért annak folyamatos megvalósítását továbbra is kiemelt vezetői feladatommak tekintem.

Személyes szempontból pedig úgy érzem, hogy rendelkezem a fent említett vezetői képességekkel, melyek hozzásegítenek a sikeres intézményi cél- és feladatrendszer, valamint egy reális jövőkép kialakításához.

Mindezek mellett fontosnak tartom az adaptív szemléletű nevelőtestület további támogatását, a kiegyensúlyozott munkahelyi légkör biztosítását, a tantestületben felhalmozódott szakmai tapasztalat, szellemi érték, tudás és tenni megőrzését, mindezek szintentartását és fejlődésének további elősegítését.

3. Helyzetértékelés

A magyar köznevelési rendszer minőségének – hatékonysági, eredményességi és méltányossági mutatóinak – javítása érdekében az oktatásirányítás új szerkezetű intézményhálózatot, irányítási és ellenőrzési modellt vezetett be. A tanfelügyeleti ellenőrzésben, minősítésben, mint szakértő veszek részt a kezdetek óta. Részesem voltam intézményi és intézményvezetői pedagógus ellenőrzésnek, ismerem az önértékelési kézikönyv elvárásait ezért választottam vezetői pályázatom helyzetelemzésének megírásakor az értékelési szempontok standardjait.

3.1. Pedagógiai folyamatok

3.1.1. Tervezés

Az intézmény **stratégiai dokumentumai** az elmúlt időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készültek. 2013-ban a törvényi változásoknak megfelelően kiegészítésre került a **szervezeti és működési szabályzat**, a **pedagógiai program** és az iskolai **házi rend**.

Az oktatás egyik legfontosabb tervezési dokumentuma a Nemzeti Alaptanterv, amely alapján készült el az intézmény **Helyi tanterve**, amely nagy körültekintést és számos intézményi szintű mérlegelést igényelt. A döntések meghozatalánál a legmagasabb szintű előírást a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi 190. törvény 6. számú mellékletét vette figyelembe az intézmény. A szabad órakeret terhére a kötelező tantárgyak óraszámának megemelésével érvényesül az intézmény sajátos arculata, amely megfelel az intézmény szakmai alapidokumentumában leírt alaptevékenységnek:

- általános iskolai képzés 8 évfolyamon,
- gimnáziumi képzés a 7 - 12. évfolyamon (hat évfolyamos),
- gimnáziumi képzés a 9 - 12. évfolyamon (négy évfolyamos),
- gimnáziumi képzés +1 nyelvi előkészítő évfolyammal (öt évfolyamos NYEK)
- Arany János Tehetségfelfedező Program szerinti osztály (öt évfolyamos)
- sajátos nevelési igényű tanulók képzése

Az intézmény **éves munkatervét** összehangolja a stratégiai dokumentumokkal és ez alapján készülnek el a munkaközösségek tervei.

A nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vesznek a pedagógusok, a tanulók és a szülők, valamint képviselőik.

3.1.2. Megvalósulás

Az intézmény vezetősége az EMMI rendelete alapján elkészíti a tanév legfontosabb feladataiból adódó célkitűzéseket, amelyek figyelembe vételével történik meg az intézményi pedagógiai folyamatok munkaközösségi szintű tervezése. A munkaközösségek munkatervükben meghatározzák a munkaközösségi megbeszélések tervezett témáit időpontjait, óralátogatásokat, szakmai programokat. A programok, rendezvények esetében a munkaközösségi tervezés is az intézményi munkaterv alapján történik. A munkaközösségi munkaterv az általános intézményi elvek alapján részletesen rögzíti az aktuális tennivalókat.

A pedagógusok tanmenetet készítenek, tervező munkájuk során figyelembe veszik az intézmény vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi elvárásokat, valamint az általuk nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. Az osztályfőnökök az általános iskolában előre kiadott szempontrendszer alapján helyzetelemzést és szociometriai vizsgálatot készítenek, és ez alapján a pedagógiai programban megfogalmazott elvárásoknak megfelelően fogalmazzák meg fejlesztési céljaikat.

A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, az elektronikus naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

Az intézmény vezetősége félévkor és évvégén beszámolót kér az osztályfőnököktől, tanév végén a munkaközösség vezetőktől, előre kiadott szempontrendszer alapján.

Ezek figyelembevételével készíti el az intézmény vezetője a tanév végi értékelését, melyet beküld határidőre a fenntartónak.

3.1.3. Ellenőrzés

Az intézmény stratégiai alapidokumentumai meghatározzák (SZMSZ, éves munkaterv) az intézmény **belső ellenőrzési tevékenységét**. A belső ellenőrzés vezetőségi és munkaközösségi szinten történik. A szakmai munkaközösségek tanév elején munkatervükben rögzítik az ellenőrzések módját és formáit.

Az óralátogatásokat - az igazgató, az igazgatóhelyettes, a munkaközösség vezető tanév elején - az adott tanévre vonatkozó óralátogatási terv szerint végzi.

Az oktató-nevelő munkával kapcsolatos dokumentum megtekintése, ellenőrzése (dolgozatok, elektronikus napló) alkalmanként, előre tervezés nélkül történik.

A munkamegosztás értelmében az igazgatóhelyettes ellenőrzi a tanárok adminisztrációs munkáját (naplók, anyakönyvek, bizonyítványok) továbbá az osztályfőnökök és munkaközösség-vezetők bevonásával a jegyek beírását szintén előre tervezés nélkül.

Az intézmény félévkor és tanév végén azonosítja az egyes feladatok **eredményességének** és **hatékonyságának** méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. Az elektronikus napló bevezetésével egyszerűsödött a tanulók tanulmányi eredményeinek, hiányzási mutatóinak regisztrálása.

3.1.4. Értékelés

A törvényi előírásoknak megfelelően intézményi **önértékelési terv** készül. Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz. Két önértékelési csoportot működtet az intézmény: általános iskolai és gimnáziumi tagozat szintjén. Ennek oka, hogy az Önértékelési kézikönyvek az egyes intézménytípusok sajátosságait figyelembe véve kerültek kidolgozásra. A munkacsoport tagjai az intézmény szakértő, tanfelügyelő pedagógusai, valamint a munkaközösség vezetői.

Az intézményben 2016 óta 34 esetben történt önértékelési tevékenység, 16 esetben tanfelügyeleti ellenőrzés. 57 fő minősítési eljáráson vett részt, pilot, vagy rendes eljárás keretében.

Az intézmény mesterpedagógusai kiemelt számban (16%) vesznek részt szaktanácsadói, szakértői feladatok ellátásában. Adott esetben ez gondot is jelent a tantárgyfelosztásban az óraszámok kiosztásánál, a túlórák megjelenésénél (18 óra a kötelezően kiadható óraszámuk). A megfelelő végzettségű szakemberek által biztosított a hozzánk érkező gyakornokok mentorálása is.

Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó **mérési rendszer** működik. A gimnázium osztályaiba a tanulók a központi írásbeli felvételi vizsga után juthatnak. Az írásbeli felvételi vizsga elsődleges célja az eredményes középiskolai tanuláshoz szükséges alapvető készségek

és képességek, kompetenciák felmérése, ezért egyik feladatlap sem hagyományos tantárgyi teszt. A saját intézmény nyolcadikos továbbtanuló diákjai a pedagógiai programban meghatározottak szerint juthatnak be a gimnázium kilencedik évfolyamába.

Az Arany János Tehetséggondozó Programba történő jelentkezés esetén a felvételi kérelmek elbírálásakor a válogatáson szerzett minősítést, valamint a központi írásbeli vizsga eredményeit veszi figyelembe mindkét tárgyból. A programba jelentkező tanulókat az iskola behívja a tanév rendjében meghatározott kétnapos felvételi vizsgára, a képességvizsgáló teszt megoldására és a központi írásbeli vizsgára.

Az **általános iskola** felvételi eljárást nem folytathat.

A 2014/2015-ös tanévben az Oktatási Hivatal először szervezett **országos idegen nyelvi** mérést az angol vagy német nyelvet első idegen nyelvként tanuló 6. és 8. évfolyamos tanulók körében. Az általános iskolai tanulók 97 %-a elérte 60 % feletti eredményt.

Ugyancsak ebben a tanévben került bevezetésre a **tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése**.

A tanulók **értékelése** az intézmény alapszabályában megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel.

Az intézményben a pedagógusok a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket, elemzik, melyet az osztályfőnök az éves beszámolóikban dokumentálnak, az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják. A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.

3.2. Személyiség- és közösségfejlesztés

3.2.1. Személyiségfejlesztés

Az intézmény Pedagógiai programja részletesen megfogalmazza a személyiségfejlesztés pedagógiai elveit, tevékenységeit, színtereit, továbbá a személyiségfejlesztés főbb területeit korosztályokra lebontva: 1-4. 5-8. 9-12. évfolyam.

3.2.2. Tehetség gondozás

A tehetség gondozás az intézmény kiemelt tevékenysége.

Az általános iskolában a tehetség gondozás tudatos pedagógiai folyamatok rendszere, mely a feltárástól a gondozáson át a fejlesztésig mutatja be az átlagon felüli képességgel rendelkező tehetségígéretek gondozását, segítségét. E tervezőmunka eredményeként az iskolai szakkörök lefedik a 8 Gardneri (matematikai-logikai, nyelvi, természettudományos, testi-kinesztetikus, térbeli-vizuális, intra- és interperszonális, zenei) tehetségterületet.

A gimnázium profilja jelzi az előzetes motiváltság szerinti választást, s az egyes irányultságok ennek megfelelően nyújtanak lehetőséget elmélyültebb oktatásra, tehetségnevelésre.

A kiemelt tantárgyak oktatása - angol nyelv, német nyelv, matematika, fizika, kémia biológia - emelt óraszámú és csoportbontásban történik.

A versenyekre való felkészülés keretei között nyílik mód a felfedező/felfedezettő tanulás új technikáinak alkalmazására, a projekt-módszer bevezetésére, a tevékenység alapú tanulás megvalósítására.

3.2.3. Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés alappillére a jelenlegi iskolarendszerben az osztályközösség. A közösségformálás szempontjából kulcsszerepe van az osztályfőnöknek, továbbá fontos szerepet kapnak az egy osztályban tanító tanárok és az osztályt közéleti szinten képviselő diákönkormányzati képviselőknek.

Az osztályfőnöki órák célzott programjait egyéb osztályrendezvények egészítik ki, melyek erősítik a közösség összetartozását: ilyenek az osztálykirándulások, közös szabadidő-programok (színház-, múzeumlátogatás), klubdelutánok (pedagógiai programban leírtak szerint)

3.2.4. Pályázatok

Az iskola rendszeresen nyújt be pályázatokat a tehetséggondozás érdekében.

Kategória	Projekt címe	Megítelt összeg
HAT-15-05	Erdélyi legendák nyomán	1 994 000
HAT-15-05 gimnázium	Felvidék	1 994 000
HAT-17-05	Délvidék	
MATEHETSZ	Csoportos tehetségfejlesztő tevékenység 8x2 óra elektronika és arduino programozás- gimnázium	
MATEHETSZ	Csoportos tehetségfejlesztő tevékenység- Komplex tehetséggondozás-általános iskola	
NTP-KKI-8_15	KRÉTA- komplex tehetséggondozó program	1524000
NTP-MTTD-16	Matek-Sziget	1300000
NTP-KNI-17	M&M's komplex tehetségfejlesztő szakkör	1800000
NTP-TFJ-17	LegoSziget	1200000
NTP-MTTD-18-0113	Robotek	
NTP-KNI-18-0140	KRÉTÁ-val a mesék birodalmában	
Klebelsberg Központ által kiírt nyertes pályázatok 2018.	Kreativitás fejlesztése Adaptivitás a matematika órán	
Határtalanul! 2018.	7. évfolyam:	1 884 875
	9. évfolyam:	4 799001
	10. évfolyam:	4 379 590
Mentoráló Intézményi pályázat	Köznevelés az iskolában projektet a KLIK írta, melyet elnyert az intézmény tehetséggondozó tevékenysége. Mentoráló intézményként a cél elérése érdekében havi rendszerességgel műhelymunka megszervezése történt, ezáltal elindult egy olyan szakmai párbeszéd, amely hosszú távon erősíti a pedagógia munka hatékonyágát a partnerként csatlakozó köznevelési intézményekben	

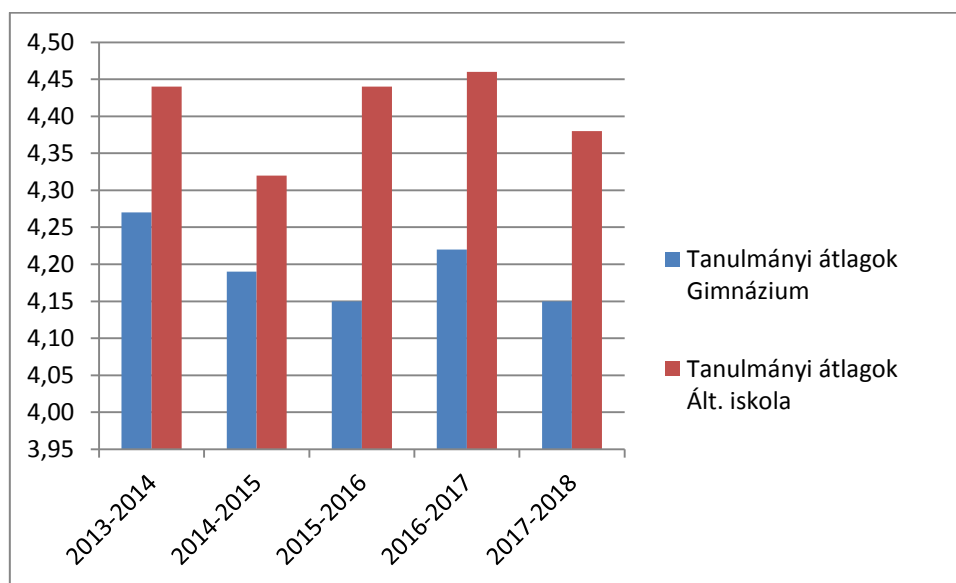

3.4. Eredmények

Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.

Nyilvántartás készül az intézményi eredményekből, melyet az alábbi diagram mutat.

3.4.1 Tanulmányi átlagok

A tanulmányi eredmények mindkét tagozaton 4,1 feletti átlagot mutatnak, ami megfelel az intézmény elvárásainak.

3.4.2. Kompetenciamérések eredményei

A szövegértési és a matematikai eszköztudás fejlődésének mérése a hatodik, a nyolcadik tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően zajlik. Az országos, központilag szervezett mérésben résztvevő tanulóink a gimnáziumi tagozaton magasan az átlag feletti teljesítményeket hozták, az általános iskolai tanulóink is az országos átlag feletti eredményeket tudhatnak magukénak.

3.4.3. Szervezeti eredmények

Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan a kiemelt tárgyak oktatása eredményes, amely mérhető módon dokumentált. Az osztályfőnöki, munkaközösségi beszámolók tartalmazzák a versenyeredményeket: verseny, szint, helyezés, felkészítő tanár

felsorolásával. Az érettségi eredmények dokumentáltak, a tanévzáró értekezlet alkalmával bemutatásra kerülnek. Ezek a mutatók megjelennek a tehetséggondozó programjaink hatásvizsgálataiban is, melyek a tehetségpont kiválósági követelményeinek való megfelelést igazolják.

3.4.3.1. Középiskolai továbbtanulás

Az osztályfőnökök nyilvántartást vezetnek a 8. osztályosok középiskolai felvételi eredményéről és arról, hogy mely középiskolába jutottak be.

Tanév:	2013-2014.	2014-2015.	2015-2016.	2016-2017.	2017-2018
Gimnázium:	37%	65%	43%	55%	55%
Szakközépiskola/ szakgimnázium	63%	27%	57%	36%	45%
szakképző int.	0%	8%	0%	9%	0%
6 évfolyamos gimnázium	27%	14%	25%	19%	25%
8 évfolyamos gimnázium	5%	3%	5%	5,9%	5,9%

A táblázatból kitűnik, hogy végzős tanulóink többsége gimnáziumba, szakgimnáziumba tanul tovább. Nem jellemző a nyolc évfolyamos gimnáziumba való továbbhaladás negyedik osztály után. A hat évfolyamos gimnázium esetében egy kissé visszaesett az érdeklődés, a tanulók szívesen maradnak az általános iskolai keretek között és élnek a pedagógiai program kínálta egyenes-ági továbbtanulás előnyével.

3.4.3.2. Érettségi eredmények

	12A		12B		12C		13D		Iskolai átlag		Országos átlag
	átlag	%	átlag	%	átlag	%	átlag	%	átlag	%	
2014	4,59	80,2	4,7	83,7	4,54	76,9	4,22	72,3	4,51	78,28	3,58
2015	4,58	78,8	4,78	84,6	4,46	75,2	4,13	69,2	4,49	76,95	3,57
2016	4,6	79,72	4,79	84,24	4,58	78,68	4	66,9	4,49	77,39	3,66
2017	4,68	82,17	4,7	81,77	4,66	79,62	3,91	66,47	4,49	77,51	3,66
2018	4,55	78,69	4,69	81,22	4,4	74,86	4,08	68,67	4,43	75,86	3,57

A gimnáziumi tagozaton 2018-ban lezajlott az intézményi önértékelés. A visszajelzés során kapott tanulói, szülői észrevételekre alapozva egyértelműen megállapítható, hogy az iskola pedagógusai alapvetően magas szakmai felkészültséggel, és eredményesen hajtják végre a pedagógiai programban vállalt intézményi feladataikat, melyeket az érettségi eredmények is visszaigazolnak.

3.4.3.3. Külső elismerés

Az intézmény 2011-ben, 2014-ben és 2018-ban is elnyerte az Akkreditált kiváló tehetségpont minősítést. Az akkreditáció célja, hogy a tehetségpont feltérképezze, hogy hol tart a kapcsolatrendszerének építésében, a tehetségszolgáltató feladatok ellátáshoz szükséges személyi feltételek megteremtésében. Az akkreditáció során a MATEHETSZ akkreditációs szakértők meglátogatják intézményt, és személyes konzultáció alapján győződnek meg arról, hogy az intézmény megfelel-e a szakmai -gyakorlati és dokumentációs- elvárásoknak. Az akkreditációt követően az akkreditáció tényét, valamint a minősítési eredményét közlő tanúsítvány kerül átadásra, mely igazoló irat a következő három éves ciklusra biztosítja a Teleki Tehetségpont számára a tehetségevelézésre irányuló pályázatok, a tehetségevelézésrel kapcsolatos jó gyakorlatok, valamint tudományos rendezvények szervezésének, látogatásának lehetőségeit.

3.5. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

3.5.1. Munkaközösségek

Intézményben tíz szakmai munkaközösség működik. A szakmai munkaközösség részt vesz a nevelési-oktatási intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében, összegző véleménye figyelembe vehető a pedagógusok minősítési eljárásában. A szakmai munkaközösség – az SZMSZ-ben meghatározottak szerint – gondoskodik a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak nevelő-oktató munkájának szakmai segítségéről.

Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra.

3.5.2. Belső tudásmegosztás

A belső tudásmegosztás elsősorban munkaközösségi szinten valósul meg. Az általános iskola alsós munkaközössége évente 2-3 alkalommal bemutató órát tart, melyet délután munkaközösségi értekezlet követ, ahol sor kerül az óramegbeszélésre a pedagógus

kompetenciák tükrében. Kihasználva belső szakmai tőkénket, a gimnáziumi szaktanácsadó kolléga interaktív tábla használatával kapcsolatos tanfolyamot tartott több alkalommal. A belső tudásmegosztás munkaközösségi szinten informálisan folyamatosan működik. Egymás módszertani gazdagságából, innovációiból merítve gyarapíthatja minden pedagógus saját tudásbázisát. A munkaközösségek munkatervükben megjelölik azokat a területeket, amelyeket meg szeretnének osztani a tantestület tagjaival.

3.5.3. Információáramlás

Az intézmény elektronikus levelezőrendszert működtet, melyen az intézményvezető eljuttatja a versenyfelhívásokat, fenntartótól kapott fontos információkat. Az értekezletek háttérbe szorultak, összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek általában.

Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel a szülők felé. Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés, kéthavi programok készülnek, melyekben meghatározásra kerülnek a felelősök, helyszínek, időpontok.

3.5.4. Kommunikáció

Az intézmény kommunikációja az elmúlt évek alatt alkalmazkodott az információs társadalom elvárásaihoz. Honlapot működtet, a központi honlapról elérhető az általános iskolai honlap. Facebook csoportokat hoztak létre a kollégák a gyors információáramlás végett. Elektronikus naplót használ az intézmény, melynek levelezőrendszere alkalmat kínál a szülők-pedagógusok, pedagógusok-pedagógusok közötti kommunikációra. A beiskolázási időszakban az iskola az elektronikus információátadás mellett a nyomtatott papír alapú gyakorlatot követi. (Iskolanyitogató újság, „Telekis lesznek” tájékoztató füzet)

3.6. Az intézmény külső kapcsolatai

Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával azonosította külső partnereit. Tanulókkal, szülőkkel, fenntartóval hivatalos, szabályozott a kapcsolat, a várossal ugyan nem szabályozott, de az együttélés szerinti kapcsolat létezik. A tanórán kívüli tevékenységek tervezésekor a pedagógusok nagyban építenek a partnerkapcsolatok nyújtotta lehetőségekre.

3.6. 1. Közösségi szolgálat

Az intézmény megszervezi a tanulók számára a közösségi szolgálatot.

3.6.2. Intézményi jelenlét

A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. Tanulóink jelenléte a helyi, regionális, országos, nemzetközi fórumokon, versenyeken, rendezvényeken meghatározó. Ez az iskola fő profiljának, a tehetséggondozásnak, és a tehetség menedzselésnek az egyik eszköze. (pl.: Diáktanács, MEP, városi ünnepélyek, színházi programok, diáknapok)

3.6.3. Szakmai elismerések

Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve az ezekre történő jelölésekkel.

A nevelőtestület tagjai is számos helyi, országos, nemzetközi elismeréssel, díjjal rendelkeznek. A tanárok szakmai munkája intézményi kereteket túlmutatóan is példaértékű. (pl.: versenybizottságok, szakmai szervezetek, érettségi bizottságok, szakmai érdekképviselői szervezetek, pályázati tanácsadók, szakmai díjak, stb.)

A partnerei felé elismeréseket alapított az intézmény. Külső partnerek, szülők részére a hagyományos jótékonyági bálon kerül átadásra a Teleki Támogatói-díj. A diákok tanulmányi, kulturális, sport vagy egyéb tevékenységeinek díjazása a pedagógiai programban megfogalmazottak szerint történik.

3.7. A pedagógiai munka feltételei

3.7.1. Tárgyi, infrastrukturális feltételek

Az intézmény két feladatellátási helyen működik 13 éve. Az épületek infrastrukturális adottsága különböző. 43 tanulócsoporthoz elhelyezésére 43 tanterem, 3 szükségterem, 7 szaktanterem, 2 kisterem áll a rendelkezésre. A mindennapos testnevelés 215 óráját 2 tornateremben, 3 sportpályán kell megvalósítani. Ez szinte kivitelezhetetlen.

Az IKT eszközökkel való ellátottság: 35 projektor, 25 aktív tábla, 14 tablet, valamint 3 informatika szaktanteremben oktatási célra 84 munkaállomás biztosítja az oktatás feltételeit.

A meglévő eszközök karbantartása, tovább fejlesztése nem megfelelően biztosított. Elavultak a rendezvényekhez szükséges technikai felszerelések. A gimnázium könyvtára 17 576 könyvtári egységgel rendelkezik, kulturált környezetben fogadja az intézmény tanulóit.

Az elmúlt időszakban több felújítás zajlott az intézmény telephelyein: 2014-ben a Sziget utcai épület tornaterme kapott teljes tetőszigetelést, valamint 2 új tanterem került

kialakításra a könyvtár elköltöztetése után. 2015-ben a működtető teljes tetőszigetelést finanszírozott, valamint az udvar és a focipálya is új burkolatot kapott. A tornaterem parkettázását a Dávid Kornál Kosárlabda akadémia szponzorálta, de ebben az évben kapott névadóról szobrot a tagintézmény. Az iskola rajz szakkörösei festményt készítettek Teleki Blanka életéről, mely az általános iskola auláját díszíti. A szülők segítségével megújult az iskola kerítése is.

2017-ben a Budai úti főépület belső homlokzata újult meg teljes ablakcserével, melyet szintén az önkormányzat finanszírozott.

3.7.2. Személyi feltételek

3.7.2.1. Tanulók:

Általános iskola:

Tanév	2014-2015.	2015-2016.	2016-2017.	2017-2018.	2018-2019.
Létszám	548	550	573	587	579
Tanulócsoportok	22	22	22	22	22

Gimnázium

Tanév	2014-2015.	2015-2016.	2016-2017.	2017-2018.	2018-2019.
Létszám	658	654	647	632	629
Tanulócsoportok	21	21	21	21	21

Az általános iskolai tanulólétszám az elmúlt 5 évben 19%-kal emelkedett, ennek megfelelően a tanulócsoportok száma is nőtt. A létszámnövekedéshez biztosított volt a tanterembővítés is. A gimnázium létszáma szignifikáns eltérést nem mutat.

3.7.2.2. Tanárok, NOKS, technikai

Iskolánk szakos ellátottsága 100%-os.

A pedagógusok nyitó állománya oktatási szintenként a következő:

1-4 évfolyamon tanít 31 fő, 5-8. évfolyamon 20 fő, 9-12. évfolyamon 52 fő, azaz összesen 103 pedagógus áll alkalmazásban az intézményben.

Kor szerinti megoszlásban a pedagógusok aránya a következő: 25-39 év között 21%, 40-54 év között 56%, 55-64 között 22%. Megállapítható, hogy a testület több mint a fele középkorú. Ők sok tapasztalattal bírnak, ami jó hatást gyakorol a pedagógiai munka minőségére, viszont a létszám különbségek miatt kisebb a mozgástere a kevesebb, jellemzően Y generációs

fiatalnak arra, hogy innovatív megközelítésével frissülést hozzon az intézménybe. Ők azok, akik hidat tudnak képezni az X és a Z, alfa generációk között, megértve az egyik és a másik fél kommunikációs sajátosságait is.

Az oktatásunkban jelennek meg a generációs különbségek, a nehézségek áthidalása komoly kihívást jelent az intézmények és a pedagógusok számára is. A technológia gyors változása megkívánja tőlünk a rugalmasságot és a tudatosságot, hogy észleljük az eltérő megközelítésekből fakadó félreértéseket és helyén kezeljük azokat.

Gondot fog okozni az elkövetkező 5 évben, hogy egyszerre vonul nyugállományba 4 természettudományos tárgyat tanító kolléga (matematika, fizika, informatika, kémia).

A két feladat-ellátási helyen 20 fő technikai dolgozó és 8 pedagógiai munkát segítő dolgozó áll az intézmény rendelkezésére (rendszergazda, oktatás technikus, laboráns, iskolatitkár, adminisztrátor a gimnáziumban, 2 pedagógiai asszisztens, iskolatitkár, tankerületi szinten megoldott a rendszergazda szolgáltatás az általános iskolában).

Mindkét épület technikai dolgozóit üzemeltetési menedzser irányítja. Valamennyi technikai dolgozó magáénak érzi az intézményt, meglátják és elvégzik a javításra, tisztításra váró feladatokat, munkájukkal megfelelő és nélkülözhetetlen technikai háttérrel biztosítanak az oktatáshoz.

2017. decembere óta van az iskolának főállású iskolapszichológusa.

3.7.3. Továbbképzési program

Az intézmény a pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakította ki. A szakvizsga megszerzésére irányuló képzésekre való jelentkezést kiemelten támogatja, mely hozzájárul a képességek elmélyítéséhez, új ismeretek megszerzéséhez. A támogatandó továbbképzések esetén megjelöli az új tanulásszervezési eljárásokat. 2018-23-ra új továbbképzési terv és éves beiskolázási program került elfogadásra.

Csak azok az igények kerülnek a tervben finanszírozásra, amelyek az intézményi célokkal egybeesnek és a költségvetési forrás lehetővé teszi.

3.7.4. Szervezeti feltételek

Az SZMSZ pontosan meghatározza a nevelőtestület döntési jogköreit. A munkaközösségek szerepe is tisztázott. A nevelőtestület szakmai együttműködésének különféle lehetőségei vannak, mellyel él is a szervezet. Kiemelkedő az iskola hagyományőrző tevékenysége, melyet

a pedagógiai program részletesen meghatároz, az éves munkatervekben pedig nyomon követhető.

A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak a félév/tanév végi értekezleteken. Az intézmény dolgozói képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik az intézményi folyamatokat. Vannak pedagógusok, akik élnek az innovációs lehetőségekkel, pályázatokat írnak, és eredményeit műhelyfoglalkozásokon bemutatják.

4. A szakmai helyzetelemzésre épülő vezetői program, fejlesztési elképzelés a 21. századi Telekiért

A helyzetelemzésből kitűnik, hogy komoly hagyományokkal rendelkező, a törvényesség keretei szerint működő intézmény vezetői feladatait kell meghatároznom. Miután részese voltam az elmúlt 13 évben kialakított szervezeti működésnek, az előzőekben leírt **jól funkcionáló rendszer minden elemét tovább kívánom működtetni.**

Az intézmény Pedagógiai programjában megfogalmazta az iskola helyzetét a város, a térség közoktatási palettáján. Olyan meghatározó szellemi műhelyként kíván szerepet vállalni, amely gyorsan és rugalmasan törekszik kielégíteni a korszerű oktatásra vonatkozó társadalmi igényeket.

Célom, hogy az intézmény a régióban ismert és elismert nevelő-oktató munkáját és szakmai hitelességét megőrizzem. E kettő megvalósulását a következő sikerkritériumokban határozom meg:

- Oktató-nevelő munkánk elégettséggel töltse el partnereinket: a fenntartót, a szülőket és egyéb városi és régiós szervezeteket.
- A pedagógiai folyamatokat és a személyi feladatköröket szabályozó dokumentumaink - Szervezeti és Működési Szabályzat, Pedagógiai program - legyenek jogszerűek, s tükrözzék a szükséges változtatásokra való készségünket.
- Nevelőtestületem - mint ahogy önmagam is - legyen nyitott a pedagógiai paradigmaváltásra.
- Őrizze meg gimnáziumi és általános iskolai tagozatunk a városban és a megyében hírnevét, népszerűségét.
- A pályakezdő pedagógusok bizalommal és büszkeséggel vállaljanak munkát intézményünkben, hiszen a „Teleki több, mint egy iskola!”
- Tartsuk fenn a magas elvárásokat támaztó, hatékony tanulási környezetet.

- Törekedjünk az elismerésre méltó tanulási eredmények megtartására, valamint ezek emelésére.
- A tanulás és tanítás folyamata őrizzze meg adaptív értékközpontúságát, csakúgy, mint pluralitását.
- Továbbra is biztosítsuk a tehetségigéretetek kibontakoztatását csakúgy, mint a tanulási deficitek oldását.
- Hálózatépítő - Fejér Megyei Tehetségsegítő Tanács, MATEHETSZ, - tevékenységünk továbbra is tartsa meg kezdeményező, mentoráló jellegét, váljunk Európai Tehetségponttá.
- Nevelőtestületem minden tagja kapja meg tőlem azt az irányító-támogató figyelmet, amely munkája hatékonyságának növeléséhez szükséges.
- Kooperatív, következetes és kiszámítható intézményvezetői attitűdömmel járuljak hozzá a stabil, pozitív munkahelyi légkör megteremtéséhez és fenntartásához.

4.1 Hosszú távú célok- TELEKI TUDÁSKÖZPONT kialakítása

4.1.1 A változások stratégiai vezetése, operatív irányítás

A modern iskola a 21. század gazdasági és társadalmi életében betöltendő szerepekre készíti fel növendékeit. Ez a feladat gyökeresen más, mint az iskolák megszokott, hagyományos szerepe. Egyre gyorsuló ütemben haladunk a hirtelen változó, információ-bázisú csúcstechnológia és a minden elemében összefüggő gazdaság korszakába.

A fentiek ismeretében az iskola feladata tehát nem más, minthogy felkészítse a tanulókat a holnap kihívásaira.

Nekünk, pedagógusoknak nem az fogja jelenteni a kihívást a következő évtizedekben, hogy hogyan tudjuk tanulóink számára a még ismeretlent megtanítani, hanem az, hogyan tudjuk őket segíteni az alkalmazásra képes tudásuk megszerzéséhez. Ehhez azonban egy olyan hosszútávú fejlesztési elképzelésekre van szükség, amelyben a pedagógustovábbképzésre is súlyt helyezünk.

A 2019. februárjában beadott Erasmus+ pályázat megkívánta egy Európai fejlesztési terv megkonstruálását, mely alapját képezi vezetői pályázatunknak.

Európai fejlesztési terv

Az Európai Fejlesztési Terv felvázolja az intézmény minőségfejlesztési és nemzetköziesítés terén meghatározott szükségleteit, összefoglalja, hogy a tervezett európai színterű

tevékenységek hogyan járulnak hozzá, milyen módon válaszolnak az azonosított szükségletekre.

Intézményünk konkrét célkitűzései az oktatás és képzés terén a következők:

- **a kulcskompetenciák és készségek szintjének javítása,**
- **az oktatási intézményünk szintjén a minőségfejlesztés, az innováció, a kiválóság és a nemzetköziesedés kiterjesztése, továbbá**
- **a nemzetközi együttműködés kiterjesztése.**

Kiemelném az egész életen át tartó tanulás ösztönzését a tanárok körében. A projekt elnyerése lehetőséget ad a bevált jó gyakorlatok terjesztésére, megismerésére amelynek megvalósulása nemzetközi dimenziók erősítése kapcsán lehetséges. További célunk a nyelvoktatás és -tanulás fejlesztése, valamint az Unió széles körű nyelvi sokféleségének és az interkulturális tudatosságának ösztönzése. Intézményünk csekély tapasztalattal rendelkezik az európai országok tehetséggondozó tevékenységéről. A projekt elnyerése következtében a tanároknak képesnek kell lennie a 21. századi képességek fejlesztésére. Ahhoz, hogy ezt elérjük, meg kell valósítanunk egy nemzetköziesedési stratégiát.

A külföldi partnerrel való együttműködés fontos lépés a fenti céljaink eléréséhez, mivel fejlődik pedagógusaink nemzetközi tapasztalata, ami által javul az oktatás minősége, erősödik a pedagógusok együttműködési képessége. A programok lehetőségeket adnak a tanártársak interkulturális, nyelvi képességeinek fejlesztésére. A partnerség lehetőséget biztosít a kommunikáció által a partnerek közötti kapcsolat fenntartására a haladás érdekében.

A nemzetköziesítési projektünk az alábbi célokat szolgálják:

- **az intézményben dolgozók szakmai fejlődésének támogatása, annak érdekében, hogy megújulhassanak kompetenciáik szakmai fejlődésük;**
- **különösen a projektben résztvevők idegen nyelvi kompetenciáinak javítása;**
- **továbbá más kultúrákkal és országokkal kapcsolatos tudatosságának és megértésének növelése az aktív társadalmi szerepvállalás és az európai polgárság eszméjének, valamint az európai identitás iránti érzékenység fejlesztése érdekében, a nemzetközi kapcsolatépítés és hálózatépítés lehetőségének megteremtése.**

Az elkövetkezendő időszakra öt fejlesztendő területet jelölnék ki a tantestület számára, mely összhangban van az iskola pedagógiai céljaival, jövőképevel és támogatja mind az intézményi mind az egyéni, személyes fejlődést (nyelvi, módszertani, IKT). Jelen célkitűzések az iskola tehetséggondozás terén nyújtott tevékenységének következő lépése- Európai Tehetségponttá

válás. Eddigi tevékenységünk középpontjában a tanulók álltak. Most a pedagógusok látókörének szélesítését, kompetenciájának fejlesztését kívánom előtérbe helyezni.

4.1.1.1. Tanáraink tehetséggondozás terén nyújtandó ismereteinek, tapasztalatainak bővítése.

Az intézmény célja az európai nemzetköziesítés, annak érdekében, hogy az iskola Európai Tehetségponttá válhasson. Rendelkezünk a tehetséggel kapcsolatos stratégiával/akciótervvel (azonosítás – többek között komplex – támogatási formák, gazdagítás, versenyek szervezése) és több éves gyakorlattal a terv gyakorlati megvalósítása terén.

Készek vagyunk megosztani az információkat a tehetséggondozási gyakorlatainkól és egyéb tehetséggel kapcsolatos ügyeinkről más Európai országokkal (pl. programok, stratégia/akcióterv megosztása, célcsoportok igényei, több éves gyakorlat a tevékenység alátámasztására, jó gyakorlatok/kutatási eredmények a weben, közös konferenciák megszervezése/részvétel, közös tehetségnapok megszervezése/részvétel)

4.1.1.2. A tantestület nyelvi kompetenciáinak fejlesztése:

Projektjeink eddigi sikere mellett mindig meg kellett állapítanunk, hogy intézményünk pedagógusainak nyelvi tudása meglehetősen hiányos, ezért fontosnak érezzük az idegen nyelvi kommunikáció képességének fejlesztését, hogy a további projektek során a terhek megoszódjanak, és a kollégák is átélhessék az élményt, hogy képesek a külföldi kollégákkal szakmai dolgokról tolmács segítsége nélkül is tapasztalatokat cserélni.

Intézményünk jövőképében fontos szerepet szántunk az idegen nyelv tanulásának, az idegen nyelvi kommunikációjának, ezért példaértékű lehet a diákok számára, ha tanáraink is rendelkeznek ezekkel a képességekkel. Ha megfelelő idegen nyelvtudással rendelkeznek, akkor alkalmassá válnak arra is, hogy külföldi szakirodalmat olvassanak, részt vegyenek olyan továbbképzéseken, szakmai programokon, amelyek idegen nyelven szerveződnek. Alkalmassá válnak arra, hogy diákmobilitások segítői, szervezői legyenek külföldön.

Ehhez a programhoz szervesen kapcsolódik az a törekvés, hogy növeljük a kollégák idegen nyelvi kommunikációját.

4.1.1.3. 21. századi iskola teljesebbé válásához szükséges digitális transzformáció megvalósítása, új tanítási módszerek, és eszközök alkalmazásának bővítése.

Olyan iskolai környezetet kívánunk teremteni, mely lehetővé teszi, hogy a tantárgyi tudást és a tanulási és innovációs készségeket egyszerre fejleszthessük az IKT tudatos és egyre bővülő

alkalmazási formáinak segítségével. Ezért pedagógiai programunkat úgy módosítjuk, hogy a helyi tantervi tananyagok és a 21. századi készségek kiemelt szerepet kapjanak benne.

Meg kell teremteni a virtuális munkavégzés feltételeit: Office 365 program segítségével tanulóink és tanáraink rendelkezzenek iskolai email-címekkel.

Napjaink világa sebesen változik, más készségekre, képességekre van szükség, ezekhez a változásokhoz az oktatásban dolgozóknak kell leginkább alkalmazkodniuk. A 21. századi kompetenciák fejlesztéséhez modern szemléletekkel és ismeretekkel rendelkező pedagógusokra van szükség. Ez a szemléletmód tanítható és tanulható felnőtt korban is. A pedagógusok kreativitása, tanítás iránti elköteleződése, attitűdje pozitívan befolyásolja a tanulók reflektív és kritikus gondolkodásának, együttműködő készségének kialakítását.

Mindemellett fontos feladatunk a tanulók felkészítése az egész életen át tartó tanulásra. Ennek egyik eleme az **önszabályozott tanulás** („self-regulated learning”, D.Molnár É. 2013) készségeinek kialakítása. A diákok megtanulják megszervezni, majd monitorozni, irányítani saját tanulási folyamataikat, lényegében önmaguk tanárává válnak. Kialakulnak a tanulásról, megismerésről alkotott elgondolásaik, kifejlődnek a metakogníció készségei (Csíkos, 2007).

Az önálló ismeretszerzés jelenleg leggyorsabban terjedő módszere a **kutatásalapú tanítás**, ami a természettudományok oktatásának reformjában vezető szerepet játszik (Inquiry-Based Science Education, IBSE). A természettudományok kínálják a legtöbb alkalmat az iskolai környezetben is megvalósítható megfigyelésekre, kísérletekre (Nagy, 2010). Az IBSE áll a tudományos akadémiák globális együttműködése keretében folyó természettudomány-oktatási program (Inter-Academy Partnership Science Education Program, IAP-SEP2) középpontjában, és az Európai Unió is több mint húsz kutatásalapú természettudomány-oktatás kutatási-fejlesztési projektet támogatott.

A kutatásalapú tanulás természetes terepe a matematika és a műszaki, informatikai (vagy az ún. STEM, azaz Science, Technology, Engineering and Mathematics) tantárgyak tanítása, de emellett terjed a társadalomtudományi tantárgyak, például a történelem tanításában is (Kojanitz, Csapó Benő 2011).

A digitális kompetencia a nyolc kulcskompetencia egyike, amely a digitális technológiák teljes körének az információszerzés, a kommunikáció és az alapvető problémamegoldás céljából való magabiztos és kritikus használatát foglalja magában. Transzverzális kompetenciaként ez a készségkör más kulcskompetenciák fejlesztésében is segít minket, például a kommunikáció, az idegen nyelvi készségek vagy az alapvető matematikai és egyéb természettudományos készségek területén is.

4.1.1.4. Európai és nemzetközi dimenziók bővítése -nemzetköziesítés

A modern eszközöknek köszönhetően más országoktól, emberektől is könnyen tanulhatunk első kézből. A tankönyvek továbbra is fontosak, de semmi sem hasonlítható ahhoz, amikor valóban tudunk beszélni valakivel a világ egy másik részéről, megismerjük a nyelvét, és a kultúráját. Fontos, hogy megtanítsuk a diákoknak, hogyan használják a kezükben levő eszközöket, hogy a világ bármely sarkára ellátogassanak.

Fontos iskolánk nemzetközi kapcsolatainak építése, újabb külföldi partnerekkel közös projektek kidolgozása és megvalósítása. A projektek során mindig törekszünk arra, hogy a diákok, kollégák és a szülők megismerjék a partnerországok kultúráját, szokásait hagyományait, nyelvét, nemzeti napokat, kiállításokat szerveztünk, táncokat és dalokat tanulunk.

4.1.1.5. A pedagógusok mentálhigiénés jóllétének biztosítása

Az iskola belső világa, szervezeti kultúrája jelentősen befolyásolhatja a pedagógusok lelki állapotát. Fontosnak érzem a szervezeti légkör alakításával kapcsolatos diszciplínák megismerésének fontosságát. E témakör iránti érdeklődés a nyugati kultúrákban több tíz éve már előtérbe került, mintegy reagálva a nyugati társadalmakban megjelenő individualizációra, amely napjainkban a magyar társadalomban is mindinkább teret nyer.

Akkor jó a szervezeti kultúra, ha jó érzés benne lenni, inspirálja a munkatársakat, kihozza a legjobbat az emberekből, és olyan dolgok jelennek meg benne szokásként, amelyek az adott szervezet stratégiája szempontjából hozzáadott értéket teremtenek.

Az iskola vezetőségének lehetőséget kívánok adni, hogy megismerhessenek olyan vezetői kompetenciákat, amelyek által új szintre léphet az intézmény szervezeti kultúrája, amelyek által az intézményi stratégia erősödik, esetlegesen „kultúraváltásra van szükség”. A kultúraváltás zászlaja alatt általában olyan cél húzódik meg, hogy valamilyen gondolkodásmód, viselkedés vagy attitűd/hozzáállás változzon meg, terjedjen el a szervezetben.

Az intézményvezetés által tapasztalt innovációk elvezethetnek egy adott készség fejlesztése, avagy folyamati változások bevezetéséhez – ugyanakkor mindezeknek le kell követniük, és támogatniuk kell az új kultúra kialakítását. A kultúraváltás olyan gyakorlatok elterjesztése, szokássá, alapvető együttműködési normává alakítása, amelyek az intézmény céljainak elérését támogatják. Hiszem, hogy azok a tevékenységek működtethetők jól és hosszú távon,

amelyek a munkatársak számára is élményt, inspirációt, fejlődést hoznak – így válhatnak közös szokássá.

Akkor mondható el mindez, ha a tantestület tagjai nem egy „fentről kiadott parancs”, hanem egy lentről eredő kreatív folyamat kezdeményezői, amely az adott csapat munkáját teszik egyszerűbbé, hatékonyabbá, színvonalasabbá és elfogadhatóbbá mindenki számára. **(organikus szemlélet kialakítása)**

A fenti tervek megvalósításához a rendelkezésünkre álló humán erőforrások minél több nemzetközi projekteken, pályázatokban szerezzenek tapasztalatot sikereket.

A motivált iskolavezetés, támogatja a fenti célok megvalósítását. Motivált tantestületünk, képes arra, hogy a fenti célok megvalósítását aktívan segítse, részt vegyen abban. Motivált diákjaink, szívesen vesznek részt nemzetközi programokban, de aktívak az iskolai rendezvényekben, amelyek a fenti célokat szolgálják.

4.1.2. Kompetencia alapú oktatás a célok szolgálatában

Az alsó tagozat első két évében a tanítók feladata, a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Negyedik évfolyam végére már meghatározóvá kell hogy váljanak azok a tanítási-tanulási folyamatok, amelyek iskolai teljesítményelvárás eszközeivé válnak. A **motiválás és a tanulásszervezés** változatos munkaformái a fejlesztést kell hogy szolgálják, különös tekintettel az **adaptivitásra**.

Ennek érdekében tanítóink már 2006 óta (elsőként a városban) alkalmazzák a kompetencia alapú oktatást melynek célja, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással, ismeretekkel rendelkezzenek.

A felső tagozatos tanárok feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Tanáraink a tanulók életkori sajátosságait, a tananyag tartalmát figyelembe véve- horizontálisan és vertikálisan is- használják a kompetencia alapú oktatást, a készségek, képességek fejlesztésére.

A hetedik–nyolcadik évfolyamon- ide értve a hat osztályos gimnáziumot is- folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben, a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, amely felkészíti a végzős tanulókat a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

A gimnáziumi nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák.

4.1.3. Fejlesztési területek, nevelési célok

Az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, az intézményben folyó munkának. A **nevelési célok** intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása minden pedagógus feladata.

A tudásalapú társadalom munkahelyei új elvárásokat támasztanak dolgozói felé. Az információ hatékony feldolgozása és kreatív alkalmazása ugyanúgy nélkülözhetetlen, mint a magas szintű érzelmi intelligencia és a társas készségek. Az iskolának törekednie kell az életvezetési készségek, intézményi kultúra és a tanulmányi munka fejlesztésére.

Kezdeményezem az **Életrevaló** program mentálpedagógiai folyamat tanár továbbképzéseinek tantestületi szintű elvégzését, melynek kapcsán tanáraink kiváló elméleti alapot, nyelvezetet és gyakorlati eszközöket kaphatnak az önfegyelem, felelősségvállalás, kezdeményezés, célkitűzés, tervezés, időmenedzsment, asszertív kommunikáció és kreatív együttműködés elsajátításához.

Pedagógiai programunk részletesen tartalmazza az egyes fejlesztési területek tanulói korosztályokra (1-4., 5-8., 9-12.) lebontott feladatait és elvárásait.

A NAT megfogalmazza azokat az elveket, célokat, fejlesztési feladatokat és műveltségi tartalmakat, melyek a kerettantervekben öltönek testet. Ezt a dokumentumot időközönként felül kell vizsgálni. A jelenlegi elképzelések szerint ez 2020-ra készülnek el azok a módosítások, melyek figyelembe veszik az elmúlt évek tapasztalatait.

A tartalmi szabályozás következő szintjét jelentik a kerettantervek, melyek alapvetően meghatározzák az iskolában folyó munkát, a tanulás - tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezettségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

A tartalmi-tantervi szabályozás harmadik szintjét képezik az iskolai helyi tantervek. Itt vehető figyelembe az adott iskola sajátossága. A helyi tantervek iránti alapvető követelmény, hogy megfeleljenek annak a választott kerettantervnek, amely elkészítésük alapjául szolgál. Arra

kell felkészülnünk, hogy a helyi tantervekben továbbra is meg tudjuk jeleníteni az iskola arculatát. Itt van lehetőségünk kiemelni azokat a jellemzőket, azokat a tanítási-tanulási tartalmakat, melyek meghatározzák, kiemelik iskolánk jellegét, egyediségét. A tanítási órák a szakmai munka képezik, s alapvetően meghatározzák iskolánk eredményességét

4.1.3.1. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A **tagozatok közötti átmenet** megkönnyítése érdekében szükség van a tantárgyak tanulási módszertanának kiemelt tanítására.

Célom, hogy a tanulókat képességeikhez mérten tanítsuk és értékeljük. A **differenciálás** és adaptív oktatás gyakorlatát használni kell a tanítás-tanulás folyamatában. Ehhez szükséges a tanulási és tanítási folyamatok nyomon követése, áttekintése, értékelése, a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésére.

A pedagógiai programban leírt és elfogadott értékelési rendszereket alkalmazni kell a tanulók felé, minden esetben hangsúlyosan fejlesztő jelleggel.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók – tehetséggondozás/felzárkóztatás- speciális támogatást kapjanak. A törvényi előírásnak megfelelően nyilván kell tartani a korai intézményelhagyás/lemorzsolódás kockázatának kitett tanulókat és beavatkozó intézkedést kell hozni.

4.1.3.2. Erkölcsi nevelés

A Pedagógiai programunk **közösségfejlesztő magatartás és tevékenységformák** fejezetében meghatároztuk a tanulókkal szembeni elvárásainkat. Az iskolánk közösségi élete, a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, tanáraink példamutató magatartása és érzékenyítő szemlélete támogatja a tanulók életében azoknak a nélkülözhetetlen készségeknek a megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás. Az önfegyelem, szabálytudat megkövetelése, valamint a kooperációra való igény, készség és akarat hatással lesz egész felnőtt életükre, elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Intézményünk valamennyi dolgozójának feladata a fenti normák betartása, betartatása.

4.1.3.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Intézményünk tervezési dokumentumaiban kiemelt célként fogalmazódik meg a nemzeti, népi kultúránk értékeinek megismerése, a hagyományok ápolása.

Célként jelölöm meg, hogy továbbra is intézményi keretek között emlékezzünk meg a nemzeti ünnepekről, tanórákon tanulmányozzák tanulóink a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Az intézmény tanítói, tanárai az **élménypedagógia módszerét** használva sajátíttassák el, gyakoroltassák azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Iskolai és osztályprogramok szervezése által alakuljon ki tanulóinkban a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

4.1.3.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. Kihhasználva a pákozdi Katonai Emlékpark közelségét lehetőséget kívánok adni a szervezett programokon való részvételre osztály vagy intézményi szinten egyaránt.

A Diákönkormányzat működtetése megkívánja tanulóinktól a **kreatív, önálló kritikai gondolkodást**, az elemzőképeséget és a vitakultúra fejlesztését. A tanulók tevékeny részvétele a közösségi életben fejleszti a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás képességét (Telekis Napok rendezvényei, MEP, iskolarádió, iskolaújság). Továbbra is támogatom a diákönkormányzat működését mindkét tagozaton, valamint a város diákönkormányzatában való aktív közreműködést.

4.1.3.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulóink, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben csak úgy tudnak gazdagodni, ha a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást kapnak. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához. Ezt azonban csak kongruens és érett személyiségű pedagógusok tudják közvetíteni, akik ezen felül még korszerű szakmai ismeretekkel is rendelkeznek.

Céлом olyan továbbképzések szervezése és preferálása, ahol az eredményes **iskolai kultúra** kialakítása érdekében pedagógusok és rajtuk keresztül a tanulók életvezetési kompetenciája is

nő. Itt meg kell említenem a kiégés krízisét is, mely ellen a fent említett tréningek, tanácsadások mindenképpen befolyással bírnak.

4.1.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés érdekében iskolánk pedagógusainak ösztönözniük kell a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Feladatunknak tekintjük hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Segítenünk kell megfelelő motivációval a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Iskolánk főzőkonyhája továbbra is követi az egészséges táplálkozás bevezetésének elveit, az iskolai büfé is száműzte a magas cukortartalmú ételeket. Meg kell teremteni az ételallergiában szenvedő tanulók számára is az iskola konyháján az étkezés lehetőségét.

Élnie kell az osztályfőnököknek, szaktanároknak a társszervezetek- rendőrség, ÁNTSZ, alapítványok - felkínálta előadások lehetőségével e témában.

Szorgalmazom **szülői klub** létrehozását, ahol a szülői munkaközösséggel közösen kerül összeállításra a tematika.

Egyre több a lelki gondokkal küszködő, odafigyelésre szoruló fiatal, aki problémás, szétesett családból próbál meg kitörni viselkedésével. Segítségünkre van ettől az évtől kezdve az iskolapszichológus, aki tanácsokkal, s további szakemberekhez való eljutás ajánlásával nyújt segítséget nemcsak tanulóinknak, hanem azok szüleinek. Bevált gyakorlat, hogy a terápia megkezdésénél és zárásánál, valamint a kezelési folyamat adott pillanatában a pedagógus is részese a megbeszéléseknek. Meggyőződésem, hogy a továbblépés reményében rendszerben kell gondolkodnia vezetőnek, pedagógusnak, szakembernek egyaránt.

Használjuk ki az **iskolapszichológus** adta lehetőségeket a tanítási módszerek megválasztása, az értékelés, a gyerekek viselkedésének befolyásolása, az osztály mint csoport megismeréséhez (szociometria készítése, elemzése), a szülőkkel alakuló kapcsolat vagy akár a különböző konfliktusok feloldására (iskolai klímavizsgálat).

Foglalkozni kell és megoldást találni a **kortárs-bántalmazás** (bullying) jelensége megakadályozására. Kényes téma- de minden oktatási intézményben jelen van valamilyen mértékig. Mindenhol vannak „csendes” áldozatai, akik felnőttként is cipelik magukkal társaik

csúnya szavait, alattomos tetteit, a megalázó pillanatok emlékeit. Iskolánk valamennyi dolgozójának, valamint a diákönkormányzatnak feladata ennek felismerése, szükség esetén a szakszerű beavatkozás megkeresése, amely megfontoltságot és szakértelmet kíván.

Kiemelt helyen kezelem az **érzelmi intelligencia** fejlesztését tantestületen belül is. Érzelmi intelligenciánk hatással van emberi kapcsolataink minőségére, a stresszel szembeni magatartásunkra és tanulási, munkahelyi eredményességünkre is. A pedagógus csak akkor tud megfelelően bánni a rábízott fiatallal, ha maga is egyensúlyra törekvő, problémaérzékeny, kompromisszumra kész, s tiszteli a rábízott gyermeket.

4.1.3.7. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Mindkét tagozat tevékenységére jellemző, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartásra neveli tanulóit. Az **ÖKO iskolai** pályázat programjai által tanulóink bekapcsolódnak a közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Célunk Örökös ÖKO iskolai cím elnyerése.

4.1.3.8. Pályaorientáció

Iskolánk – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – eddig is igyekezett átfogó képet nyújtani tanulóinak számára a munka világról. A **pályaorientációs nap** programjának megszervezésével továbbra is olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítanunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, mely segítheti őket későbbi hivatásuk elérésében.

Ezen felül cél minél több olyan munkahely felkutatása, meglátogatása, amely tanulóink további ismereteit gyarapítja. Beszélgetések, élménybeszámolók szervezése a hiányszakmákban dolgozó és a ritka, érdekes hivatást gyakorló szakemberekkel, mely felkelti a munka iránti motivációjukat, s erősítheti érdeklődési területükhöz és tudásukhoz igazodó feladatiránti elköteleződésüket is. Pályaorientációs feladatunk lényege az esélyegyenlőség biztosítása az átlagos és az átlag feletti tanulóink számára egyaránt.

4.1.3.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tematikus témahetek egyik eleme a Pénz7 program, amely tevékenységhez intézményünk is csatlakozik. Fontosnak tartom, a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi

szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket **az értékteremtő munka**, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát, legyenek tisztában bizonyos alapfogalmakkal, úgymint a megtakarítás, a hitel és a pénzügyi egyensúly és tervezés.

4.1.4.10. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelést a tevékenység-központú pedagógia módszerének használatával készíthetjük fel a tanulókat. A demokrácia részvételi kultúrája, a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezése, tudatos alakítása mindannyiunk feladata. Cél, hogy a tanulók a **globális nyilvánosság** felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. Ismertessük meg velük a média működésével és hatásaival kapcsolatos problémákat, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségeit.

A cyberbullying, az internetes térben történő zaklatás, is statisztikák szerint hatalmas méreteket ölt, s a fiatalok közel egyharmadának volt része ilyen tapasztalatban. Az okostelefonok térnyeréséből következően a cyberbullying is kikerülhetetlen téma kell hogy legyen.

4.2. Középtávú tervek

4.2.1. Az oktatás fejlesztési feladatai

A tökéletességre törekvő iskolában a **változás** állandó, kulcskérdés a változás minősége és az a mód, ahogyan a változás minden iskolahasználót és minden szempontot érint az iskolában.

Intézményünk sikere a jövőképhez kapcsolódó cselekvésből ered!

Vezetőként feladatombnak tekintem, hogy a Pedagógiai programunkban megfogalmazott közös **értékeket** mindenki értelmezni tudja, és tevékenységének részévé váljon. Iskolánk jövőképét tantestületünk közösen megfogalmazta meg. Újítónak és nyitottnak kell lenni a változás felé, miközben ragaszkodunk a jövőbe vetett hitünk és értékeink lényegéhez.

Ehhez azonban tisztában kell lennünk a változás szükségességével és elkerülhetetlenségével. Ahhoz, hogy kezelni tudjuk a változás útjában álló ellenállásokat, fel kell mérni **erősségeinket és fejlesztésre váró gyengeségeinket**. Meg kell határozni az ezekből eredő

pontos feladatokat, melyekről folyamatosan informálni szükséges a partnereket is. Szívesen fogadom a kollégák tanulás-tanítás folyamatának eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseit, innovációkat, fejlesztéseket.

4.2.2. Egész napos iskola

Intézményünk alsó tagozata felmenő rendszerben a 2018-2019. tanévtől a köznevelési törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik, amelyben a **tanórai és egyéb foglalkozásokat** az iskola délelőtt és délután, **egyenletesen szétosztva** 16 óráig szervezi meg az intézményben elfogadott pedagógiai programja szerint. Ez a tanulás-szervezési forma lehetővé teszi mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak az iskola arculatához illő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, illetve az önálló tanulásnak.

4.2.3. Irodalmi nevelés

Az irodalmi nevelés munkánk egyik kitüntetett feladata, különös tekintettel az olvasási kedv felkeltése és megerősítése terén. Az irodalomnak, mint művészetnek (lsd. művészeti nevelés), mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerettetése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése kiemelt feladat. Az így megszerzett tudás lehetőséget teremt az ön- és emberismeret, a képzelet, a **kreativitás és a kritikai gondolkodás** fejlesztésére.

Az irodalmi nevelés célját tekintve, ízlésnevelés, módszerét tekintve pedig legnagyobb mértékben - önnevelés. Az ízlést tanítani véleményem szerint nem lehet, legfeljebb kísérletezhetünk tanítványaink szépérzékének fejlesztésével. Így az irodalmi nevelés - a tanár részéről - kimerül az irányításban. A nevelést - közvetlenül - a könyvek végzik. Az első nyolc év feladata legyen az olvasás megszerettetése, az olvasási készség kialakítása. Érettségiző diákjaink pedig rendelkezzenek olyan kifinomult ízléssel, hogy önmaguk állítsák össze olvasmányaikat, azokat képesek legyenek helyesen bírálni, és önálló értékeléssel elhelyezni az olvasott művek értéksorozatában.

Az irodalmi műveltség kialakításához ki kell használnia tanítóinknak, tanárainknak a könyvtárak adta lehetőségeket.

4.2.4. Matematika-logika

A matematika, mint műveltségi terület és tantárgy fontos szerepet tölt be intézményünkben, kiemelten a gimnáziumi tagozatunkon. A tanuló a tizenkét évfolyam mindegyikében tanul matematikát, melynek elsajátítását az érettségit adó középiskolában fejezi be.

A matematikatanítás célja a mindennapi életben való tájékozódás segítése mellett **a tanulók matematikai-logikai gondolkodásának fejlesztése.**

Az általános iskolába belépő gyermeknek nyolc éven keresztül a szabadon választható órakeret terhére emelt óraszámban tanítjuk a matematikát. Ötödik osztálytól csoportbontásban van lehetőségünk az adaptivitás alkalmazására.

Pedagógusaink a korszerű matematikatanítás módszereit alkalmazva az elméleti tudás mellett a tapasztalatszerzésre is nagy hangsúlyt fektetnek. Gimnáziumi tagozatunkon a matematikatanárok a megfelelően irányított tanulói felfedezés módszerét alkalmazva teret adnak a tévedés szabadságának, mely fejleszti a kreativitást, a problémamegoldó és a stratégiai gondolkodást.

Fontosnak és szükségesnek tartom **a matematika közelítését a gyakorlati élethez**, de közben nem szabad figyelmen kívül hagynom a gondolkodtatást sem. A kooperatív tanulási technikák alkalmazása, a szaktanár differenciáló törekvése mind hozzájárul tanulmányi versenyek 2-12. évfolyamon elért sikeréhez (Kalmár László Matematikai Verseny, Zrínyi Ilona Matematikai Verseny, Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny, Csapatcsata, Bolyai, Matematikai Csapatverseny, Lázár-díjasaink) csakúgy, mint a főiskolai és egyetemi felvételik eredményeihez.

Törekvéseim közé sorolom **e tantárgy kiemelt kezelését**, mert a matematika élményszerű és hatékony tanulása erősen meghatározza a tanulók többi tárgyban (anyanyelv, idegen nyelvek, informatika, kommunikáció), valamint az élet egyéb területén nyújtott jó teljesítményét, hiszen a matematika minden érettségiző számára kötelező érettségi tárgy, és később a felsőoktatás területén nagyon sok helyen felvételi tárgy (természettudományos, műszaki, informatikai, gazdasági területek), végül a munkaerő-piacon is megjelenik a matematikai kompetenciák elvárása.

A szociokulturális tényezők támogató jelleggel bírnak a gimnáziumi tagozatra felvételt nyert diákjaink számára, így a tehetségfejlesztéshez tartozó, a versenyeztetéssel járó költségek kevésbé terhelik a szülőket. Az AJTP-s osztályokban mutatkozó tehetségesek fejlesztését a program finanszírozza.

4.2.5. Természettudományos nevelés

Iskolánkban a természettudományos nevelés kiemelt feladat. A kísérletezés, a megfigyelés, a **természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése** és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása tanításunk fontos tartalmi eleme. Cél, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatóak legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során.

Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltését és a tehetséggondozást a helyi tantervünkben megjelenő emelt óraszámú tantárgyi programokkal biztosítjuk:

- Alsó tagozatban a természetismeret tantárgyak óraszámát 3. 4. évfolyamon a szabadon tervezhető órákból kettőre növeltük.
- A gimnáziumi helyi tantervünk a 9- 10. évfolyamon biztosítja a reál irányultságot emelt órással (biológia, kémia, fizika tantárgyakból).
- A biológia és kémia emelt órással 9. évfolyamon csoportbontást tesz lehetővé.
- 10-11. évfolyamon a fizikát 3-3 órában tanítjuk.

Továbbra is szorgalmazom és támogatom a természettudományos munkaközösségek tehetséggondozás terén végzett kiemelkedő tevékenységét. Kiemelt célként jelölöm meg a természettudományos tantárgyak népszerűsítését („Bütyköldé”, Fizika a szünetben, látványos kísérletek, bemutatók, előadások). Fontos az érdeklődés felkeltése, a TDK témaválasztás segítése, hogy minden tehetséges tanuló megtalálja a hozzá közel álló témát.

Ki kell alakítani minél több felsőoktatási intézménnyel együttműködési megállapodást annak érdekében, hogy tanulóink lehetőséget kapjanak a modern kísérleti laborok szélesebb körű megismerésére. (BME; SOTE, PE, SZTE)

4.2.6. Informatika-Robotika

A robotika mint a 21. század egyik vezető tudománya szinte már mindenütt jelen van a hétköznapi életünkben. A robotika alkalmas az **algoritmikus gondolkodás fejlesztésére**, a **műszaki szemlélet kialakítására**. Iskolánk pedagógusai az NTP-s pályázatok kapcsán vásároltak programozható LEGO robotokat. A LEGO ez elmúlt években jelentős fejlesztési kapacitást fordított arra, hogy eszközeit az oktatás mindennapjaiba is bevigye, és ne csak „játékként” gondoljanak rá. Ennek része az alsó tagozatosok számára kialakított matematikaoktatási csomag, a kicsiknek kifejlesztett WeDo és a nagyobbaknak való Mindstorms robotok. Az eszközök mellett a szakemberek által kidolgozott módszertani

anyagok valóban lehetővé teszik, hogy a tanórákon megjelenjenek ezek a projektek. Célunk, hogy általános iskolában tanórákon minden diákunk megismerkedhessen az alapokkal, ezért 4. osztályban lehetőséget kívánunk adni alsós tanulóinknak is az informatika oktatásra. Azok, akiknek megvan a kellő motivációjuk és kitartásuk, szakkörben folytathatják e tevékenységet. Gimnáziumi szakköreinken már 2015 óta jelen van a LEGO programozás. A programozás tanítása gyakorlatilag kikerült az informatikaoktatás tanterveiből. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése ugyan fontos kompetenciaterület továbbra is, de a tényleges programozás-oktatás, ami leginkább épül az algoritmizálásra, csak az emelt szintű érettségi felkészítő anyagában szerepel. Ennek ellenére az érdeklődő tanítványaink európai szintű versenyre is eljutottak.

A programozás lehetőségeinek bővítésére az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kara ad lehetőséget.

A tematikus Digitális témahét programjaiban a jövőben továbbra is rész veszünk.

Kollégáim nyitottságán múlik az általános iskolában az e-Twinning programhoz való csatlakozás lehetősége. Az eTwinning program egyik deklarált célja, hogy fejlessze a diákok és a pedagógusok digitális kompetenciáját, és hogy a számítógépes technológiákat, technikákat az iskolák mindennapi életének részévé tegyék.

2017.01.01 – 2020.12.31. között a pedagógusok Digitális kompetencia fejlesztése az EFOP-3.2.4. pályázat keretében valósul meg.

Az intézmény pedagógusainak 27%-a vállalta a módszertani továbbképzést a tanulás-tanítás pedagógiai módszertanának megújítása- a digitális pedagógia elterjesztése érdekében.

4.2.7. Idegen nyelv oktatása

Az élő idegen nyelvek esetében kiemelt szerepet szánunk az alábbi kompetenciáknak: kommunikáció, interkulturális kompetencia, az IKT eszközök alkalmazási képességének fejlesztése, az önálló nyelvtanulási stratégiák kialakítása.

Az idegen nyelvi kommunikáció az alapvető nyelvi készségekre épül. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területeit – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – érintik. Fontosnak ítéljük, hogy a tanulók használni tudják az elsajátított idegen nyelvet az élet különböző területein.

Intézményünkben a szülői igényeket figyelembe véve 2. évfolyamtól kezdjük el az idegennyelv-oktatását az iskola pedagógiai programja alapján szakköri keretben heti 1 órában

csoportbontással. Ügyelünk arra a nyelv megválasztásakor – amely az angol és német lehet – hogy biztosított legyen felsőbb évfolyamokon is a tanulása. 5. évfolyamtól kezdve heti 4 órában a matematika tantárggyal csoportbontásban tanítjuk. A 7. évfolyamon már képesség szerinti a bontás három csoportban. Bevezetésre került általános iskolában 8. évfolyamon a szóbeli vizsga.

Gimnáziumi osztályainkban az eddig folytatott nyelvi speciális osztályok indulnak.

A jelenlegi előírások szerint 2020-tól a diákok csak nyelvvizsga birtokában kezdhetik meg egyetemi tanulmányaikat. Ez óriási nyomást jelent a nyelvtanárookra, az iskolákra.

A kialakult kettős követelményrendszernek való megfelelés eddig is okozott feszültséget, hiszen a nyelvvizsgák követelménye nem minden esetben volt azonos a tantervi követelményekkel. Fel kell készülnünk arra, hogy jelentősen nőni fog a szülők, diákok részéről az az igény, hogy az iskola készítse fel a diákot a nyelvvizsgákra. Erre gimnáziumunkban jelenleg is lehetőség van a tanórákon, illetve a szabadon választható órakeretben történő nyelvtanulás igénybevételével. Növekvő igény esetén a szakkörök, tanfolyamok jöhetnek számításba.

Intézményünk második idegen nyelvből biztosítja a szabad választást: angol, francia, latin, német, olasz, orosz spanyol nyelvekből.

Szakmai alapidokumentumot módosított a fenntartó, 2019. szeptemberében fél NYEK osztály indítunk.

Az első idegen nyelvből a 12. évfolyam végére **kívánatos legalább a B2 vagy C1 szint elérése**. Második idegen nyelvből biztosítani kell a lehetőséget annak, hogy a 12. évfolyam végére eljuthassanak a tanulók a B2 szintre. A szintek teljesítését a tanulók és tanárok motiváltsága, célja jelentős mértékben befolyásolhatja.

Továbbra is szorgalmazom a nyelvi környezetben történő nyelvgyakorlás lehetőségét biztosító kirándulások szervezését, lebonyolítását, pályázatok kínálta lehetőségek kihasználását.

4.2.8. A mindennapos testnevelés

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően került bevezetésre a mindennapos testnevelés intézményünkben. Heti két órát kiválthatnak tanulóink sportolással iskolai sportkörben, vagy - a tanuló kérelme alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel. Testnevelés munkaközösségünk tagjai kiemelt figyelmet fordítanak tanulóink **fizikai állapotának és edzettségének** minél sokoldalúbb

fejlesztésére. A sportkörüi tevékenységek palettája színes, lehetőséget biztosítanak az egyéni és csapatban történő mozgásformák választására. Az iskola a város sportéletében fontos szerepet tölt be versenyek szervezésével, versenyeken való részvétellel.

Továbbra is nyitottak vagyunk minél több sportág bevezetésére, amennyiben a személyi feltételek is adottak lesznek hozzá. Az infrastruktúra hiányát a város nyújtotta uszoda és tenispálya használat lehetőségeivel, esetleg a Bregyó közti Sportcentrum atlétikai pálya használatával kívánjuk pótolni. A városi sportesemények megrendezéséhez, a nyitott tornaterem programjaihoz tornatermünk továbbra is lehetőséget kíván adni.

4.2.9. A mindennapos művészeti nevelés

Intézményünk attól függetlenül, hogy nem emelt szintű művészeti oktatással foglalkozik, feladatának érzi a **művészi kifejezés sokfélesége** iránti nyitottságot és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóságot. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget. A művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodik tanulóink önismerete, emberi kapcsolatrendszere és segíti a világban eligazodás készségének fejlesztését.

Intézményünk pedagógusainak (1-12. évfolyamig) egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés megteremtése, amely az iskola valamennyi foglalkozásainak (tanórai, tanórán kívüli, szakköri) keretében megvalósulhatnak, illetve meg is valósulnak. Az **esztétikai-művészeti tudatosság** és kifejezőkészség befogadása megjelenik a hagyományos művészetek nyelvén, különösen az irodalomban, a zenében, a vizuális művészetekben, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. (Telekis színházbérlet, Ifjúsági hangverseny bérlet, Operabérlet, Operakaland, TEDI, fotókiállítások, tanulók, művésztanárok kiállításai)

Az iskola nagy múltra tekintő és kiváló eredményekkel rendelkező gimnáziumi énekkara (3 kórus), valamint az általános iskolai kiskórusok alkalmat teremtenek a tanulók egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

Továbbra is aktív részesei kívánunk lenni a város, megye, régió kulturális rendezvényeinek (diáknapok, minősítések, megemlékezések, ünnepi alkalmak, versünnep, színpadi produkció). Nyitottak vagyunk arra, hogy minél több tehetség (tanuló, szülő, pedagógus) lehetőséget kapjon tevékenységének bemutatására. (Karácsonyi hangverseny, Diáknapok, Tavaszköszöntő, Helikon...)

4.2.10. Arany János Tehetséggondozó Program

Iskolánkban 2001 óta került bevezetésre az Arany János Tehetséggondozó Program, melynek célja, hogy nevelő-oktató munkánkkal segítsük a **hátrányos helyzetű tanulók** társadalmi mobilitását, készítjük fel őket arra, hogy meg tudjanak felelni a munkaerőpiac elvárásainak, továbbtanulás esetén a modern értelmiségi lét kihívásainak. A Székesfehérvári József Attila Középiszkolai Kollégium és tagintézménye, a Nemes Nagy Ágnes Kollégium, valamint a Teleki Tehetségpont összehangolt tehetséggondozó programot működtet, melynek célja a nemzeti és az európai értékeket magukénak valló, egészséges énképpel, szociális kompetenciákkal rendelkező, az élethosszig tartó tanulásra nyitott fiatalok nevelése. A Program céljainak megvalósítása a középiskola kilencedik évfolyamán kezdődő és tizenharmadik évfolyamán befejeződő 5 éves képzésben történik. A diákok a középiskolában a 9. évfolyamon külön osztályt képeznek, a magasabb évfolyamokon részben a más képzési formákban résztvevő iskolatársaikkal integráltan tanulhatnak. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk, hogy az elmúlt időszakban a program beiskolázási adatai csökkentek, melynek okaként feltételezzük Fejér megye munkaerőpiac szempontjából kedvező földrajzi fekvését, gazdasági mutatóit, valamint a középiskolai tanulmányokat biztosító egyéb intézménytípusokat.

Ezt átgondolva intézményünk szakmai alapidokumentumot módosított, elindítjuk 2019. szeptemberében a négy évfolyamos gimnáziumi osztályunkat +1 év nyelvi előkészítővel, fél osztály számára.

4.2.11. Tehetséggondozás

A tehetséggondozás a személyiségben lévő adottság, különleges képesség személyiségfejlesztési folyamatba illeszkedő, ugyanakkor differenciált és hatványozott kibontása.

A tehetséggondozás - mint iskolán belüli szakkörök és iskolán kívüli programok- az intézmény kiemelt tevékenysége, melyet a három ízben elnyert „**Akkreditált Kiváló Tehetségpont**” minősítés is megerősít. Tehetségsegítő törekvéseink szorosan összefüggnek gondozói tevékenységünkkel, hiszen a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat rendezvényei, a MATEHETSZ pályázatai, a város és a régió más tehetségpontjaival való kapcsolatunk az elmúlt években fontos részét képezték tehetség-koncepcióknak. E hálózatépítő és tanácsadó rendszer kibővült az elmúlt egy évben a Fejér Megyei Tehetségsegítő Tanáccsal, melynek egyik alapítójaként, valamint vezetőjeként az intézmény tehetséggondozó tevékenységét az alábbi munkamegosztásban kívánom működtetni:

- **Programvezető** (igazgató, igazgatóhelyettes): általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása, az akkreditációs eljárás irányítása, a hálózatépítés (a városi és régiós tehetségpontokkal és egyéb tehetségsegítő szervezetekkel) ösztönzése.
- **Munkaközösség vezetők:** komplex programok összefogása, tanórai és tanórán kívüli gondozás, a folytonosság, az előrehaladás és a forrásanyagok biztosítása, a hatékonyság ellenőrzése, a hatásvizsgálatok összegzése.
- **Tehetséggondozó koordinátor:** Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat állományában lévő dolgozó, akinek feladata, azonosító és ellenőrző programok készítése, órán (iskolán) kívüli tevékenységek koordinálása, mentor-programok és versenyek irányítása.
- **Tehetségfejlesztő szaktanácsadó szakember** (jelenleg három fő, a negyedik képzése folyamatban van): problémás helyzetekben – elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban – konzultációs keretek között segíti a tehetség-program megvalósulását, valamint tanácsadói tevékenység ellátása (a tanulók, a közreműködő pedagógusok és a szülők részére), végül a beválogatás hatásvizsgálatainak elkészítése, dokumentálása, kapcsolattartás a programot vezető pedagógusokkal és egyéb segítő szakemberekkel.
- **Pszichológus:** intézményünk főállású szakemberének egyik tevékenységköre a tehetségdiagnosztika és a tanácsadás.
- **Akkreditációs szakértők:** A MATEHETSZ alkalmazásában 2 fő az általános iskolai, 1 fő a gimnáziumi tagozaton lát el országos és határon túli tehetségpont-akkreditációs tevékenységet.

Intézményen belüli feladatuk a háromévenkénti akkreditációs eljárás előkészítése: a tehetséggondozó programok, a hálózatépítő együttműködések (MATEHETSZ, MTT, FMTST, tehetségpontok, egyéb szervezetek), a tehetséggel kapcsolatos gyakorlati-módszertani és tudományos-elméleti intézményi, régiós és országos rendezvények összegzése és dokumentálása.

Mentor: olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák fejlesztő tevékenységét. E tevékenység egy-egy tagozaton belüli pedagógusra irányult, de a jövőben nyitni kívánunk a többi középiskola és felsőoktatási intézmény mentorálási lehetőségei irányába. (MATEHETSZ Tutor Program, Felfedezettjeink)

- **Az egyes tanítók, tanárok:** Mindkét tagozaton a tehetségműhelyeket, szakköröket olyan pedagógusok vezetik, akik legalább 30 órás akkreditált tehetséggondozás témában tanúsítvánnyal rendelkeznek. Feladatuk az adott intelligenciaterületre/területekre

---

fókuszáló komplex programok kidolgozása, a képességek fejlesztése tanórai és tanórán kívüli gazdagítással, valamint a program reflektív követése.

Egyetértve azzal, hogy az átlagfelettség felismerése az általános - minden tanuló számára biztosított- sokoldalú képességfejlesztésen keresztül történik, továbbra is szorgalmazom a kompetenciaalapú, a projekt és a kooperatív oktatási módszerek tanórai és tanórán kívüli alkalmazását mindkét tagozatunkon. Megelégedéssel tölt el, hogy a Gardneri intelligenciaterületek mindegyikét lefedő tehetséggondozó szakköreinken az előbbieket megerősítést kapnak, ezáltal nem csak az átlagon felüli, hanem a jó képességekkel rendelkező tanulóink intellektuális fejlődésére is pozitív hatással bírnak. Célunk Európai Tehetségponttá válás.

4.3. Rövidtávú tervek

4.3.1. Szervezeti kultúra

4.3.1.1. Stratégiai vezetés és operatív irányítás

Munkám során a team-menedzsment-szerű szemléletű vezetést a szervezeti célokkal való azonosulásra építve kívánom alkalmazni, teszem mindezt az összetett intézmény tagozatonkénti autonómiája megtartása érdekében. Vallom, hogy a kiegyensúlyozott munkakapcsolatok a kölcsönös bizalom és elismerés alapján alakulnak ki. Ez a bizalom az előfeltétele a közös munka iránti motivációnak, valamint a hivatás melletti elköteleződésnek, mely az általam sikerkritériumként megnevezett magas szintű teljesítményhez vezet. Koordinátorként a következő feladatokat kell meghatároznom:

- Munkaköri leírásokban egyértelműen meghatározom munkatársaim felelősségét, jogkörét és hatáskörét. A vezetési feladatok egy részét delegálni kívánom vezetőtársaim munkakörébe, és a továbbiakban a leadott döntési-és hatásköri jogokat betartom és betartatom.
- Az eddigi gyakorlatnak megfelelően aktívan kívánom működtetni a munkaközösségeket, és egyéb csoportokat (tehetségfejlesztő munkacsoport, innovatív munkacsoport intézményi önértékelési csoportok), melyek munkájában a vezetői szint képviselteti magát.
- Kiemelt figyelmet kap munkám során a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakítása, az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásának működtetése. Az intézmény éves munkatervében megtervezésre kerülnek a pedagógusok óralátogatásai a munkaközösség vezetők véleményének kikérésével. Az

óralátogatások utáni megbeszéléseken a fejlesztő reflektív szemléletet kívánom érvényesíteni az egyének erősségeire fókuszálva.

A 2018-2023. közötti továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtak megvalósításán munkálkodom az intézmény szakmai céljai érdekében.

Támogatom a pedagógusok szakmai karrier tevékenységét, minden olyan **innovációra** nyitott vagyok, amely az intézmény és az egyén önmaga fejlesztését szolgálja.

Kezdeményezem és ösztönzöm az intézményen belüli **együttműködést** a korábban megkezdett gyakorlatnak megfelelően. Céлом a tantestületen belüli összetartozás erősítése, az iskolai légkör javítása. Fontosnak tartom az új pedagógiai-módszertani kultúrák megismerését, melynek színtere a nevelési értekezletek, munkaértekezletek. Szorgalmazom a **belső tudásmegosztást** minél szélesebb körben.

Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésebe bevonom az intézmény munkatársait, partnereit.

Vezetői munkámban a demokratikus, konzultatív vezetési stílust kívánom megvalósítani. Várom kollégáim ötleteit, javaslatait, támogatom alkotó tevékenységüket. Ennek szellemében támaszkodni kívánok a szakszervezetre, intézményi tanácsra, a munkaközösség- vezetőkre és a tantestület minden tagjára.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban leírtak szerint működtetni kívánom az iskola vezetői tanácsát, melynek feladata: az információcsere, tanácsadás, véleményezés és javaslattevés, előkészítés, döntés.

Arra törekszem, hogy a vezetési funkciók szervesen illeszkedjenek egymáshoz, s a módszerek és eszközök megválasztásával, alkalmazásával erősítsem a vezetés kollektivitását és egy-egy terület felelősének felelősségét.

4.3.1.2. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Feladatomnak tekintem az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók figyelemmel kísérését. Az intézmény dolgozóit az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályokról folyamatosan tájékoztatom.

Az intézményi dokumentumok nyilvánosságát a jogszabályoknak megfelelően biztosítom.

Az intézményben jól működő **kommunikációs** eszközöket és csatornákat – közös levelezési lista, weblap, facebook, nyomtatott, elektronikus - a továbbiakban is működtetem a pozitív kép kialakítása, illetve a folyamatos kapcsolattartás érdekében.

Az értekezletek, megbeszélések hatékonyságára törekszem a megfelelő anyagok előkészítésével.

Az intézményi **erőforrásokat** elemzem annak érdekében, hogy mindenki találjon egyéniségének, érdeklődésének megfelelő feladatot, amelyet szívesen végez, így aktívabban részt tud vállalni a közös programjaink szervezésében, hagyományaink megőrzésében. Ez által az egyenletes terhelés lehetőség szerint megvalósulhat.

Személyesen irányítom az intézmény **partneri körének** azonosítását, részt veszek a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (DÖK, szülői szervezet) történő kapcsolattartásban az alapidokumentumokban leírtak szerint.

Vezetői hatáskörömnek megfelelően hatékonyan **együttműködök** a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Vezetői hatáskörömnél fogva megszerveznem az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetését (tornaterem kiadás, sporteszközök, taneszközök).

A mindenkori **költségvetés** függvényében lehetőség van a tárgyi eszközök, szemléltető eszközök beszerzésére. A nagyobb beruházások – természettudományos terem felújítása, tanterem padlózatának felcsiszolása, cseréje- megvalósításához keresni kell a források lehetőségét (pályázatok, alapítvány).

Gondoskodnom kell az intézményhez kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségek- KRÉTA napló- hatékony és eredményes elvégzéséről.

4.4. Az iskola ethosza

A Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola úgy óhajt kaput nyitni a jövőbeni újító kezdeményezéseknek, hogy egyúttal ragaszkodik értékes hagyományaihoz. Ezen munkálkodtunk az elmúlt évek alatt.

Egy iskola attól lesz más, egyedi, ha megpróbál egyéni arculatot kialakítani, mely bármely más intézménytől megkülönbözteti. Ennek azért is van nagy jelentősége, mert a szabad iskolaválasztás következtében a szülők keresik azt az intézményt, amely a gyermekük számára a leginkább megfelel, vagyis legjobban biztosítja fejlődésüket úgy, hogy közben jól is érzik ott magukat.

Az ethoszt értelmezhetjük az iskola hangulataként. Az ethoszt és az iskolai kultúrát nehéz meghatározni. Ez lényegében az iskola „titkos belső harmóniája” a külső szemlélő számára, azokat a normákat, nézeteket és értékeket jelenti, amelyekből módszerek,

követelmények és működési szabályok lesznek. Egy külső szemlélő úgy fogalmazhat: „Ez az, amit a csontjaidban érzel, amikor már egy ideje ott vagy az iskolában.”

Az iskola jellemzői közül ez a legfontosabb: egyfajta stílus, hangnem és atmoszféra, amely meghatározza a tanulói megnyilvánulásokat is, amelyekre évek múlva is szívesen emlékeznek.

A jövő iskolája és a tanulás motivációja szorosan egybekapcsolódnak. A pedagógusok és a tanulók számára is kell a vonzó tanterv, program és tanulás, szükséges a biztonságos, befogadó és gondoskodó közösség, amelyben tanító és tanuló személy feltöltődhet a kívánatos indítékrendszerrel. Szükséges a pozitív klíma, az együttműködés és a partnerség, amelyben érvényesül a támogatás, szeretet.

Kollégáim részéről elengedhetetlen a példamutatás, mely csak akkor érhető el, ha tapasztalja a diák a magas szintű módszertani ismeretet, felkészülést a tanórákra. Az egymás iránti tisztelet, hangnem, a közösen hozott döntések betartása, betartatása elengedhetetlen. A szülőkkel szemben a feltétlen bizalmat ki kell alakítani annak érdekében, hogy elfogadják a gyermekük irányába tanúsított jó szándékunkat, szakmai tudásunkat.

Ezen kívánok munkálkodni az elkövetkező időszakban is.

A pályázatomban leírtak természetesen nem terjednek ki a vezetői munka egészére. Úgy gondolom, hogy a megfogalmazott célok és feladatok megvalósításának záloga tantestületünk szellemi tőkéje, a felnövekvő nemzedék iránti felelőssége, az új iránti fogékonysága, pedagógiai elhivatottsága.

Felhasznált források:

- Csikos Csaba (2007): Metakogníció – A tudásra vonatkozó tudás pedagógiája. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
D. Molnár Éva (2013a): Tudatos fejlődés. Az önszabályozott tanulás elmélete és gyakorlata. Akadémiai Kiadó, Budapest.
Kojanitz László (2011): A forrásfeldolgozástól a kutatásalapú tanuláshoz. Történelemtanítás, 4. sz. 1–9
Nagy Lászlóné (2010): A kutatásalapú tanulás/tanítás (inquiry based learning/teaching, IBL) és a természettudományok tanítása. Iskolakultúra, 20. 12. sz. 31–51.

Székesfehérvár, 2019. március 29.

Ráczné Kálmán Anikó